

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Translation Article	Accepted / Makale Kabul	19.12.2019
Received / Makale Geliş	18.10.2019	Published / Yayınlanma	20.12.2019

OKULLAR VE EĞİTİM

Dr. Onur ŞARAPLI

ORCID: 0000-0003-3860-8049

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1639>

Reference: Gramsci, A. (2019). Okullar ve Eğitim. (çev.: Onur Şaraplı), *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(47), 4225-4229.

Antonio Gramsci için eğitim, eğitim amaçlı kurumların sınırlarını aşmaktadır. Eğitim, böylelikle geniş bir faaliyetler dizisi içerisinde gerçekleşmekte ve özellikle de kamu okulu, hümanist eğitim veya genel kültür okullarının, eğitimi alanlara belli bir olgunluk veya entelektüel veyahut pratik yaratıcılık kazandırmasını amaçlamaktadır. Eğitimin kazandırdığı yeteneklerle birlikte eğitim alanlara kazandırılan, yönelim ve inisiyatif bağımsızlığı sağlanmakta ayrıca bu bağımsızlığı da toplumsal faaliyete nüfuz ettirmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla Gramsci için yetişkin eğitimi belirleyici bir yere sahiptir.¹ Okul sistemi üzerine yazdığı en önemli yazılarından biri olan bu makale 1970 yılında Monash Üniversitesi Siyaset Bilimi öğretim üyesi Alastair Davidson tarafında İtalyancadan İngilizceye tercüme edilip Australian Left Review’de yayınlanmıştır.

Dr. Onur Şaraplı

Genel olarak her uygulamalı faaliyetin kendi uzman ve yönetici sınıflarını oluşturmak için kendi okullarını kurup bu okullarda eğitim verebilen yüksek dereceli aydınların yetiştirildiğini, tüm uygulamalı faaliyetlerin de çok karmaşık hale geldiğini ve bilimin modern toplumda yaşamla iç içe geçtiğini görebiliyoruz. Bu nedenle, en eski ve en geleneksel okul olan ve de her insana sadece genel düşünmeyi değil daha iyi düşünmeyi ve hayatta kalmanın temel yetisini de kazandıran uzmanlaşmamış bir eğitim için tasarlanan “insani” diyebileceğimiz okul türünün yanı sıra tüm meslek dalları veya özel meslekler için birçok farklı seviyede uzman yetiştiren bir okul sistemi oluşturulmuştur. Şu an bizi besleyen eğitimdeki krizin farklılaşma ve uzmanlaşma sürecinin açık ve kesin ilkeler olmadan ve de iyi çalışılıp bilinçli bir şekilde planlanmadan düzensiz bir şekilde ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Eğitim programlaması ve örgütlenme krizi yani modern aydın grupların oluşumu için gerekli olan politikanın genel yönelim krizi büyük ölçüde genel krizin bir zorluğudur.

Geçmiş eğitim sisteminde okullaşmanın klasik ve mesleki temel bölümleri rasyonel bir şema ile çerçeveliydi. İşçi sınıfı için meslek okulu, yönetici sınıflar ve aydınlar için de klasik okullar vardı. Hem şehirde hem de ülke içindeki sanayileşme daha yeni bir kentsel entelektüel sınıf oluştururken klasik okulun yanı sıra teknik okulu da geliştirdi. Bu durum Greko – Roman geleneğine dayanan genel eğitimin somut ve hümanist yönelim ilkesini tartışmaya açmıştır. Bir zamanlar tartışılan bu yönelimin biçimsel etkinliği büyük ölçüde geleneksel olarak sorgulanmayan belli bir medeniyetin var olan itibarına dayandığı için bitmiştir.

Bugünkü eğilim her türlü “ilgisiz” (veya doğrudan eğilimi olmayan) ve “biçimlendirici” eğitimi ortadan kaldırırken profesyonel bir geleceğe hazırlanmaktan endişe duymayan küçük bir erkek ve kadın elit grup için az sayıda örnek bırakmak ve öğrencinin kaderinin önceden belirlendiği özel meslek okullarını daha fazla yaymaktır. Bu krizin çözümünde izlenmesi gereken yol genel olarak insancıl olan teknik ve endüstriyel olarak elle çalışma ve entelektüel çalışma kapasitelerinin gelişimini doğru bir şekilde ayarlayan biçimlendirici eğitim için tek tip okuldur. Mesleki yönelimi tekrarlayan deneyimi sayesinde

¹ Carmel Borg ve Peter Mayo, “Gramsci ve Üniteryen Okul: Paradokslar ve Olasılıklar”, Carmel Borg, Joseph Buttigieg ve Peter Mayo (eds.) *Gramsci ve Eğitim*, İstanbul: Kalkedon Yayıncılık 2011, s. 136, 137.

bu tür bir okuldan öğrenciler ya uzmanlık eğitimi veren okullara veya üretken bir işe devam edeceklerdir.

Her entelektüel faaliyet kendi eğitim kurumunu yaratma eğiliminde olduğu gibi her uygulamalı faaliyetin de uzmanlaşmış bir okul yaratma eğilimini arttırdığını veya insanların kendi uzmanlık alanlarında meydana gelen ilerlemelerle ilgili güncel gelişmeleri takip edilebilmesi için gerekli koşulları düzenlemede uzmanlaşmış okul sonrası bir kurumun işlevini üstlenen bir daireyi göz önünde bulundurmalıyız.

Aslında içinde kendilerinin de olduğu uzmanlar tarafından incelenip bilimsel olarak analiz edilen sorunları çözmek zorunda olan teknik öğretmenlerin karar alma organlarının faaliyetlerini daha fazla “organik” yapı içinde bölme eğilimi gösterdiklerini görüyoruz. Bu durum yetkili karar organları için teknik materyal hazırlayan ve daha yeni şekillenmiş bürokratik bir yapıyı oluşturmakla birlikte az ya da çok “gönüllü” olan ve zaman zaman endüstriden, bankalardan ve finansal dünyadan seçilmiş ikinci bir işlevsel türü de ortaya çıkartmıştır. Bu aslında kariyer bürokrasisinin demokratik ve parlamenter rejimlerin kontrolünü sona erdirdiği mekanizmalardan biridir. Mekanizma, sistematik olarak kendini genişletmekte, bürokrasiyi ve rejimi elinde tutan uzmanları da içinde barındırmaktadır. Böylece hem bürokrasiyi hem de rejimi kontrol etmektedir. Siyasal tekniklerde uzman olan kişilerin büyük ve karmaşık ama bir o kadar da modern olan ulus toplumlar için gerekli olan faaliyetlerin somut sorunları çözmede uzman olan kişilerle bütünleşmesi gerekli bir sistematik gelişmedir ve dışarıdan gösterilen tüm çabalar da ahlaki vaaz ve retorik ağıtlar dışında boştur.

Tekno – politik personel yetiştirilirken ortaya çıkan soru, eğitimlerini yeni gereksinimlerle bütünleştirerek topluca karar verebilme yetisiyle ilişkilendirebilen yeni bir uzman görevli modelinin ortaya çıkıp çıkmayacağıdır. Yalnızca resmi yasa koyma işlevlerine hazırlanan geleneksel siyasi “lider” anakronistik hale gelir ve devletin yaşamı için tehlike oluşturur. Lider, uzmanlar tarafından kendisine sunulan çözümleri yargılayabilmesi ve siyasal tekniğin “sentetik” bakış açısıyla doğru olanı bulması için asgari bir genel teknik eğitime sahip olmalıdır.

Hem kurul hem de kültürel faaliyet gösteren derneklerde ve (onun da makale yazdığı) dergilerin editör kurullarında neler yaşandığını anlattığım konuşmalarda bir tür karar mekanizmasının gerekli teknik yeterliliği sağlaması için birleşmeyi amaçladığı ifade edilmiştir. Kulüp (aydınlık birliği) tam bir iş birliği çerçevesinde eleştirerek editörlerin rasyonel olarak paylaşılmış iş bölümü ve plana göre hazırladıkları çalışmalara katkıda bulunur. Bu birliği oluşturarak, her insanın kendi uzmanlık alanında ortak yeterlilikle bütünleşmiş bir şekilde davrandığı (öneri, tavsiye, yönetsel, yapıcı ve karşılıklı eğitime yönelik) mesleki eleştiri ve tartışma ortamında, editörlerin kendi ortalama seviyelerinin yükselmesini ve en iyi seviyede olanlara ulaşmalarını sağlarken sadece daha yakın işbirliğini değil, düzenli ve (sadece ara sıra çıkan ve bağlantısız yayınlar değil hep birlikte bütün eserlerle) yönetsel kitaplar yayınlamaya hazır bir grup homojen aydının ortaya çıkması için uygun şartların oluşmasını da başardık.

Hiç şüphesiz, yayın listeleri, bibliyografik notlar ve temel uzmanlık alanı içerisindeki eserler gibi bütün çalışmalar için daha fazla temel koşulların oluşması bu tür toplu faaliyetlerde yeni iş hacmi ve olanakları yaratacaktır. Sıkı bir mücadele için yapılan bu çağrılar amatörce, uydurma, gösterişli ve inandırıcı çözümlere karşı oluşan alışkanlıklar içindir. Çalışmalar yazıyla ve özellikle de kısa ve öz notların yazılı olduğu eleştiriler şeklinde olmalıdır. Bu da zaman içerisinde materyalin dağıtılmasıyla elde edilebilecek bir şeydir. Gereksiz sözler, anlatımlar ve bunların sebep olduğu yanlışlıklarla mücadelede eleştiri notları ve yazılar gerekli eğitici temel kaideler haline gelmektedir. Bu tür entelektüel çalışmalar kendini eğitime yetisi kazandıran düzenli bir okul kariyerinin oluşturduğu entelektüel çalışmayı daha etkin hale getirmek için gereklidir. Sanctis’in Basilio Puoto Neopolitan Okulu’nu anlattığı hatıratında “Santa Zita’nın yaşlı adamları” öğretisi ile birlikte kabiliyet ve tavrına göre belli bir “tabakalaşma” olması daha ileri derecede uzman rehberliğinde çalışma guruplarının oluşturulmasına yarar sağlayacak; böylece daha geri ve kabaca olan hazırlıklar hızlanabilecektir.

Yukarıda belirtilen uygulamalı ilkökul etkinliği çalışmasındaki önemli bir nokta da öğrencilerin yaşlarına, entelektüel ve ahlaki gelişmelerine karşılık gelen farklı sınıflarda eğitim alıp bitirmeleri okulun ulaşmak istediği amaçlardır. Tek tip veya insancıl (ki insancıl kelimesi geleneksel anlamda değil geniş anlamda anlaşılmalıdır) veya genel eğitim veren okullar öğrencilerini belli bir olgunluğa ve de seviyeye, davranışlarında, entelektüel ve pratik yaratıcılık ve kendi bireysel seviyelerine ulaştıktan sonra

sosyal aktiviteye dâhil etmeyi amaçlamalıdır. Bu durum gençlerin bir an evvel üretime katkıda bulunma taleplerini zorlayabileceğinden zorunlu okula gitme yaşının belirlenmesi genel ekonomik koşullara bağlıdır. Okul, devletten her ailenin öğrencilerin bakımı için gerekli olan masraflarını karşılama talep ederek Eğitim Bakanlığı'nın yukarıdan aşağıya dönüştürülüp hiç olmadık bir şekilde daha karışık bir hale getirilmesini talep etmektedir. Bu zamana kadar özel olan eğitim ve nesil yetiştirme süreci kamuya açılır ve ancak bu şekilde grup ve kastlar ayrımı yapılmaksızın tüm nesilleri kapsayabilir. Fakat okullaşmadaki bu dönüşüm okulların eş benzeri olmayan yapıda genişlemesini yani düzenli binaların, bilimsel malzemelerin ve öğretim kadrosunun artırılmasını gerektirir. Özellikle eğitim kadrosu artırılmalıdır çünkü daha az sayıda öğrencinin eğitim almasıyla okulun daha büyük ve verimliliğin yoğun olması kolay ve hızlı çözülemeyecek başka problemleri ortaya çıkaracaktır. Bina sorunu bile o kadar basit değildir çünkü bu tarz bir okul, yurtları, yemekhaneleri, özel kütüphaneleri ve seminerler için uygun sınıfları olan bir kolej olmalıdır. Bu nedendir ki; okullar öncelikle uygun eğitim kurumlarının sorumluluğunda sınavla alınıp yerleştirilen öğrencilerden oluşan sınırlı sayıdaki grupların dışında kalanlar için olmamalıdır ve olmayacaktır.

Eğitim döneminde sadece içerik ve öğretim metodu değil ama birçok farklı sınıfa da bölünüp yeniden düzenlenen ilk ve ortaokulların kapsadığı gibi bugünün tek tip okulunun da aynı yılları kapsamı gerekir. İlkokulun ilk kademesi üç veya dört yıldan daha fazla sürmemelidir. Bununla birlikte, ilk "araçsal" öğrenim kavramlarını (okuma, yazma, aritmetik, coğrafya ve tarih) telkin etmenin yanı sıra folklorik de diyebileceğimiz kavramlar olarak farklı geleneksel ve sosyal ortamlarda ortaya çıkan kavramlara karşı yeni bir dünya anlayışında öncelikli unsurları olarak devlet ve toplumun günümüzde ihmal edilen "hak" ve "görevleri" ilkokulun bu kademesinde öğretilmelidir. Çözmemiz gereken öğretim sorunu ilk yıllarda varolması gereken dogmatik eğilimi ılımlı hale getirme ve denetleme sorunudur. Müfredatın geri kalanı altı yıldan daha fazla sürmemelidir ki onbeş veya onaltıncı yaşlarda ilkokulun tümü tamamlanmış olsun.

Klasik okulun şu anki örgütlenmesinin ulaşmaya çalışıp da ulaşamadığı sonuçlara etkin bir şekilde ulaşmak istiyorsak o tarz bir müfredatın hızından dolayı çok yorucu olduğuna itiraz edebiliriz. Ancak bugün verilen müfredatın en azından bazı öğrenciler için çok yavaş olmasından dolayı yeni örgütün karmaşık yapısının genel unsurlar içermesi gerektiğini söyleyebiliriz. Peki, bu unsurlar nelerdir? Bazı ailelerde ve özellikle de aydın sınıfında, çocuklar okul hayatına hazırlık yapmayı, okul ile bütünleşip okula devamlılığı keşfederler. Öğrenciler okulda doğru konuşmayı kolaylaştıran mecazi anlamda adeta atmosferden çok sayıda tutum ve tavır özümserler. Edebi dil bilgisine sahip olup geliştirdiklerinden bilgi dağarcıkları altı ve on iki yaş aralığında olan okul nüfusundaki bir ortalama öğrencinin teknik olarak sahip olduğu ifade ve bilgi dağarcığından daha geniştir.

Aynı şekilde, şehirde yaşayan öğrencilerde altı yaşından önce eğitimi hızlandırıp kolaylaştıran ve yararlı kılan bir dizi kavram ve düşünceyi (fikri) özümsemişlerdir. Buna göre tek tip okulun iç örgütlenmesinde temel şartlar oluşturulmalı ve bunun yanı sıra okul öncesi yaştaki çocukların bile belli bir kolektif disipline alışıp okul öncesi kavram ve düşünceleri kazandıkları gelişmiş bir okul öncesi ağı ile başka kurumlar oluşturulmalıdır. Tek tip okul aslında günümüzün ikiyüzlü ve yapay disiplin formlarının olmadığı gece gündüz toplu bir yaşamın olduğu kolej olarak düzenlenmelidir. Ders çalışması bireysel ders çalışma saatlerinde bile öğretmenlerle ve dersleri iyi olan öğrencilerle birlikte yapılmalıdır.

Bu aşamadaki temel sorunu, yaşı büyük ve deneyimli olan öğrencide daha yüksek entelektüel birikimin ve ahlaki olgunluğun olduğuna dair somut varsayımın haricinde bir tür öğretim olarak önceki yıllardan da farklı olmayan lise tarafından temsil edilen şu anki mevcut okul ortaya çıkartmaktadır.

Gerçekte okulun ve hayatın söyledikleri arasındaki gibi lise ve üniversite arasında fark vardır... Bir tanesi hafızanın önemli rol oynadığı saf dogmatik öğretimde baskıcı tarzda zorlanıp kontrol altında tutulduğu öğretimin olduğu okuldan yaratıcı veya özerk ve bağımsız çalışma safhasına geçerken diğeri entelektüel disiplin ve ahlaki özerkliğin teorik olarak sınırsız olduğu çalışma ve profesyonel işe geçer. Bu da ergenlikten hemen sonra, yani içgüdüsel ve temel tutkularındaki dalgalanmanın henüz şekillenen karakter ve ahlaki bilinçle mücadelesi bitmemişken olur. Henüz İtalya'daki üniversitelerde etüt çalışma prensibi yaygın değilken geçiş daha ani ve mekaniktir.

Bu nedenle tek tip okulun son dönemini insani temel değerleri olan, kendi entelektüel disiplinine sahip, daha fazla uzmanlaşmanın olduğu (üniversite eğitimi gibi) bilimsel karakterde veya pratik ve (endüstri,

bürokrasi, borsa gibi) endüstriyel ortamlar için ahlaki özerkliğin amaçlandığı bir safha olarak anlayıp düzenlemeliyiz. Bilim ve hayatın içindeki yaratıcı yöntemlerin eğitim ve öğretimi okulun bu en son aşamasında başlamalı ve bir daha üniversitenin tekeline veya şansa bırakılmamalıdır ki yine okulun bu aşaması yaratıcı okul olma açısından bireydeki özerk sorumluluk unsurunun gelişmesine katkıda bulunsun. Dalton yönteminde olduğu gibi, üretken ve yaratıcı okullar arasında ayırım yapmak gerekmektedir. Her ne kadar bu alanda özgürlükçü teorilere sınır koyulup yetişkin olan kuşaklara vurgu yapılsa da tek tip eğitim devletin genç nesilleri “uygun” hale getirmesi için etkin bir eğitimidir. Mekanik ve düzenbaz öğrenmeye karşı çelişkili ve tartışmalı mücadele unsurlarının sağlıklı bir şekilde şişirilmiş hale geldiği etkin ama hayali bir eğitim aşamasındayız. Dolayısıyla, klasik ve gerçekçi bir sürece girmeli ve sonunda da yöntem ve kalıpların detaylandırılması için doğal kaynaklara ulaşmalıyız.

Yaratıcı eğitim etkin eğitimi taçlandırırken ilk safhada “dinamik” olarak adlandırabileceğimiz bir çeşit “uygun”luğu elde etmek için disiplini sağlama eğilimindeyken; bir sosyal türün “kolektifleştirilmesi”nin temel alındığı yaratıcı safhada ise sağlam, homojen ahlak ve sosyal vicdanla özerk ve sorumlu hale gelen kişiliği genişletmeyi amaçlamaktayız. Nitekim yaratıcı eğitim “icat eden” ve “keşfeden” eğitim anlamına gelmediği gibi orijinal olma ve ne pahasına olursa olsun yenilik yapma zorunluluğu önceden belirlenmiş olan bir “program” anlamına da gelmez; sadece bilgi ve araştırma yöntemiyle safhasını gösterir. Öğretmenin üniversitelerde varolan veya varolması gereken dostane bir rehberlik işlevi gördüğü öğrenim gibi bir eğitimin öğrencinin özellikle kendiliğinden ve bağımsız çabasıyla geldiğini gösterir. Öneriler olmadan ve dışarıdan yardım almadan tek başına bir gerçeği keşfetmek eski olsa da o gerçeği tek başına yaratmaktır. Ayrıca bu durum yönetsel yeteneği gösterdiği gibi öğrencinin yeni gerçeklerin keşfedilebildiği entelektüel olgunluk aşamasına girdiğini de göstermektedir. Dolayısıyla, bu aşamadaki temel okul aktivitesi seminerlerde, kütüphane ve deney laboratuvarlarında gerçekleştiği gibi profesyonel meslekler için temel hazırlıklar da bu aşamada yapılmaktadır.

Tek tip eğitimin ortaya çıkışı entelektüel ve endüstriyel çalışmalar arasındaki yeni ilişkilerin sadece okulda değil tüm sosyal hayatta başladığını göstermektedir. Bu nedenle, birlik ilkesi tüm kültürel yapılarda o yapıların dönüşümüne ve yeni içeriklerine yansıtılacaktır.

ÜNİVERSİTELERİN VE AKADEMİLERİN SAHİP OLABİLECEĞİ YENİ İŞLEV SORUNU

Bugün bu iki kurum (fütüristlerin akademik ve geleneksel olmayan Sturm and Drang dönemlerinde sahip oldukları kader gibi) birbirinden bağımsız olmakla beraber akademiler sıklıkla yüksek kültür ve yaşam ile aydın kesim ve halk arasındaki bağlantı eksikliğini simgesi olmaktadır.

Yaşam ile öğrenim ve entelektüel ile endüstriyel çalışmalar arasında doğacak bir ilişkide akademiler tek tip eğitim aldıktan sonra mesleklerinde işe başlayanlar için kültürel (entelektüel akıl ile sistematik, genişleyen ve yaratıcı) örgütler olmakla beraber bu kişilerin üniversite hocalarıyla aralarındaki temas alanlarıdır. Mesleklerde kullanılan sosyal öğeler entelektüel pasifliğe düşmemeli ancak yapmayı düşündükleri her türlü kültürel faaliyet için gerekli olan maddi destek bulabildikleri ve iş birliği yapabildikleri tüm araştırma ve bilimsel çalışma alanlarında uzmanlaşmış olan kurumlar (ortak inisiyatif yoluyla faydası ve halkın ihtiyacı olmaksızın yeniden düzenlenen temel sosyal işlev) sayesinde tüm sosyal unsurlar onların emrinde olmalıdır.

Akademik kurumların baştan aşağı düzenlenip yeniden canlandırılması gerekecektir. Yerel olarak, bu kurumlar yeterlilik ve uzmanlıkta merkezi bir konumda olacaklardır. Ulusal merkezler mevcut büyük kurumlardan, yerel, kentsel ve kırsal derneklerin bölgesel ve il bazındaki alt şubelerinden oluşacaklardır. Kültürel ve bilimsel yetkinliklerine göre bölünüp daha yüksek merkezlerde ama kısmen de yerel derneklerde temsil edileceklerdir. Kültürel örgüt ve enstitüler, akademiler ve filolojik çevreler gibi çeşitlilik arz eden mevcut kurumların birleştirilip temelde üretim ve iş dünyası ile genel hayata bağlı entelektüel faaliyet için rehber olan geçmiş bilgiyi düzenleyerek ulusal düşünce içinde var olan ölçütleri düzeltme çabası içine giren geleneksel akademik çalışmaları kaynaştırmaktadır. Endüstriyel konferanslar, iş hayatının bilimsel örgütleri ve deneysel fabrika laboratuvarları denetim altında tutulacaktır. Günümüzde feda edilen, hatalarla ve sonu gelmez çabalarla kaybedilen halk kitlelerinin bireysel yeterliliklerinin belirlenmesi ve ileri seviyeye taşınması için bir mekanizma oluşturulacaktır. Her yerel derneğin ahlaki ve bilimsel birimlere sahip olması zorunlu tutulmalı ve kademeli olarak fabrika, ofis ve diğer alanlardaki işin teknik yönlerini tartışmak için başka özel birimler kurulmalıdır.

Periyodik olarak farklı seviyelerde yapılacak toplantılar da en yetenekli insanların tanınmasını sağlayacaktır.

Bugün var olan tüm Akademilerin ve diğer kültürel örgütlerin ve de çalışmalarında en çok uğraştıkları ve “raporlarında” yayınlanan tartışmaların tam bir listesine sahip olmak yararlı olacaktır: Büyük bölümünde bu, bir nevi öğrenme yöntemlerinin arşivlenme meselesidir ki bunlarında egemen sınıfın psikolojisinde etkin bir rolü vardır.

Bu tarz kuruluşlar ve üniversiteler arasında (askeri ve denizcilikteki gibi) her türlü yüksek seviyede uzman yetiştiren okullarda olan yakın bir iş birliği olmalıdır. Buradaki amaç ise Katolik Kilisesi²’ndekinden daha üstün olan ulusal eğitimde merkezileşmek ve bir tür dokunulmazlık sağlamaktır.

² Bu tek tip eğitim veren ilkokulun genel kaidelerine göre, kültürel çalışmanın genel düzeni okulun bütün bölümlerinde doğru bir şekilde geliştirilip başlangıç aşaması ve tüm kütleli yapısındaki gibi ortaya çıkartılması gereken en temel ve ilkel öğrenim merkezinin oluşumunda bile rehberlik etmelidir. Geçici ve deneysel olan girişimleri bile genel bir uyum içine alabilecek kabiliyete ve aynı zamanda bütün düzeni oluşturma eğiliminde olan hayati unsurlara sahip olmalıdır. Rotary kulüplerinin örgütlenmesi ve gelişimi de ele alınır.